بنەمای سیاسەتی ئەمە ئینسانە.. حەمید تەقوایی.. وەرگێڕانی: کاوە عومەر

بنەمای سۆسیالیزم ئینسانە. ئەم ڕستە کورتەی مەنسوور حیکمەت تەنها دروشمێک یان حوکمێکی تیۆری نییە، بەڵکو گوزارشت لەو ڕاستییە دەکات کە لە بەرنامەی دونیایەکی باشترەوە بە هەموو سیاسەت و بزووتنەوە و کردەیەکی تاکتیکی حیزبی ئەمە نیشان ئەدات. بناغەی بەرنامە دنیایەکی باشتر، بە بەشایەتی هەر بڕگە و پەڕەگرافێکی، ڕزگاری و یەکسانی و خۆشگوزەرانی مرۆڤە و فەلسەفە و بنەمای هەر بزووتنەوە و خەباتێکی کردەیی حیزب جگە لەمە هیچی تر نییە. ئەمە لە هەموو بوارەکانی خەباتدا بەشدارین، لە خەباتی ڕشتەیی و هەموو ڕۆژەی کرێکارانەوە تا هەڵمەتی دژ بە بەردبارانکردن، لە بەرگریکردن لە مافی پەنابەران و کۆچبەران تا ڕووبەڕووبوونەوەی کوشتنی شەرەف لە ئەوروپا و لە ڕەخنەگرتن لە یاسای کار سەبارەت بە “کاری هەرزان و کرێکارانی بێدەنگ”. ” بە بەرگریکردن لە ماف و ڕێزگرتن لە منداڵان، ئەمە لە هەموو شوێنێک ئاڵای ئینسان و ڕزگاری ئینسانمان بەرزکردۆتەوە.” وە لە هەموو ئەو بوارانەدا ئەمە لە دژی کۆنەپەرستی سەرمایەداریی هاوچەرخ لە فۆرمە سیاسی و تایبەتەکانیدا وەستاوین، دژی نەزمی نوێ جیهانی و دیموکراسی بازاڕی ئازاد و ئیسلامی سیاسی و ناسیۆنالیزم و نەتەوە پەرستی. داکۆکیکردن لە ماف و کەرامەتی ئینسان نەک هەر لە بەرنامە و سیاسەتەکانی حیزبدا، بەڵکو لە باشترکردن و باشترکردنی ژیانی خەڵکیدا هەر ئەمڕۆ، لە وەدیهێنانی کردەیی جیهانێکی باشتر لە هەموو ئاست و بوارێکی مومکین، هاوکات بنەما و ڕێبەری کارەکانمان. ئەمە تاکە لایەنین کە لە ئەو پەزسیەندا سەرچاوەی کاریگەری بووین. هەزاران پەنابەر و کۆچبەری ئێرانی لە ئەمریکا و ئەوروپا، هەزاران ژنی چەوساوەی دەستی ئایین و ناسیۆنالیزمی کۆنەپەرستی کورد لە سلێمانی، ئازادیخوازانی ناڕازی دژی بە کوشتنی شەرەف و کچانی گەنج کە قوربانی ڕێژەگەرایی فەرهەنگین لە سوید و دانیمارک، هەزاران ئازادیخواز لە دەوروبەری جیهان لە هەڵمەتەکەمانەوە دژی بەردبارانکردنمان. ئەوان پشتگیریان کردووە و دەیکەن و شایەتی ئەو ڕاستییە دەدەن. ئەمە ئەوەندەی حزبێکی ئەپەزسیەن بتوانێت ژیانی خەڵکمان باشتر کردووە.

بەڵام ئەم دەستکەوتانە هەموویان سنووردار و کاتین و قابیلی لەسەندنەوەن. ناکرێ گۆڕانی قووڵ و بەردەوام لە ژیانی ملیۆنان کەس لە ئۆپۆزسیۆندا دروست بکرێت. ئەمەش، بەدیهێنانی تەواوەتی پلانی دنیایەکی باشتر و خۆشگوزەرانی و یەکسانی و ئازادی مرۆڤەکان لە هەموو کۆمەڵگەدایە، تەنها بە دەستبەسەرداگرتنی دەسەڵاتی سیاسی مومکین دەبێت. دەسەڵاتی سیاسی کلیلێکە بۆ ئەوەی لە ڕەخنەگرتن لە جیهانی هەبووەوە بچین بۆ گۆڕینی جیهان، ئەمە دەمانەوێت دەسەڵاتی سیاسی کۆمەڵگەی چینایەتی بڕوخێنێت و مرۆڤایەتی ڕزگار بکات، بەڵام ئەمە تاکە حزب نییە کە خەبات دەکات بۆ دەستبەسەرداگرتنی دەسەڵاتی سیاسی. ئەمە ئامانجی هەر حزبێکی ئۆپۆزسیۆنی جدییە کە بگاتە دەسەڵات. ئەوەی ئەمە لە هێزەکانی تری ئۆپۆزسیۆن جیا دەکاتەوە، ئامانجمانە بۆ بەدەستهێنانی دەسەڵات و ناوەرۆکی ئەو ڕژێمەیە کە دەمانەوێت لە ئێراندا دایمەزرێنین. هەر لایەنێکی دەسەڵاتدار چی دەکات و چ جۆرە ڕژێمێک بنیات دەنێت، زیاتر لە هەموو شتێک، لە ناوەڕۆکی ئەو ناڕەزایەتی و ئەو ڕەخنانەی کە لە ئۆپۆزسیۆندا وروژاندوویەتی دەتوانی تێبگەی. ئەو کەسەی کە بەیەک دەستی ناکۆکی لەگەڵ وەلی فەقیە هەیە و دژایەتی لە سێدارەدان و بەردبارانکردن دەکات بەهۆی ئاشکرای بوونی ئەو تاوانانە، ئەوەی کە بە لابردنی شیروخورشید لە ئاڵای سێڕەنگ تێکدەچێت و نیگەرانە لە یەکپارچەیی خاک و گەڕانەوەی ئەو سێ دوورگەی لە کەنداو بە “دایکی نیشتیمان”، نیمچە شێخێک، کە تەواوی ڕادیکالیزمەکەی لە “سنووردارکردنی پاشا و شێخ”دا کورتکراوەتەوە، ئەم جۆرە ڕەخنەگرانە گۆڕانکاری لە ژیانی خەڵکدا بەدی ناهێنن. نە ڕەخنە و ناڕەزایی ئەوان پەیوەندی بە ئازاری خەڵکەوە هەیە، نە پلان و بەرنامەی بەڕێوەبردنی کۆمەڵگایان پەیوەندی بە هیوای خەڵکەوە هەیە. بنەمای کارەکانیان ئینسان نییە، چین و سیستەمەکە کە بەرژەوەندی لە ژێردەستەیی ئینساندایە. پاراستنی سیستەمی هەبوو. دۆزینەوەی شوێنێک لە نەزمی جیهانی نوێدا. گەڕانەوەی ئێران بۆ بانکی جیهانی و سندوقی نێودەوڵەتی پارەیە.

ڕەخنەی حیزبی ئێمە لە کۆماری ئیسلامی لە ڕاستیدا ڕەخنەش لەم جۆرە ئۆپۆزسیۆنە. مەحاڵە ڕەخنەی قووڵ و ڕادیکاڵ لە سیستەمی کۆماری ئیسلامی بەڵام ڕەخنە لە نەیارانی ناشەلگیری کۆماری ئیسلامی نەگریت، ئەو هێزانەی کە هەریەکەیان بەجۆرێک دەیانەوێت پایەکانی سیستەمی هەبوو بپارێزن. پێوەر و مەحەکی ئێمە لە ڕەخنەگرتن لەو هێزانە، لەو ئایدیاڵ و بەرنامە و سیاسەتانەی کە خستوویانەتە پێشەوە، لە مامەڵەکردنیان لەگەڵ کۆماری ئیسلامی و لە مامەڵەکردنیان لەگەڵ

خەڵکدا، هەمیشە ئینسان، کەرامەت و شکۆی ئینسانی و ئازادیی و یەکسانی و خۆشگوزەران ئینسان بووە و دەبێت..
ئەمڕۆ بە ئاسەی ڕووخانی کۆماری ئیسلامی، پرسی جێگرەوەی ڕێژیم لە گۆڕەپانی سیاسی ئێراندا بووەتە پرسێکی سەرەکی و هەموو حیزبەکان و هێزە سیاسییەکان هەڵوێستیان لەو بارەیەوە گرتووە. لەم بوارەشدا پێوەرمان دەنگ و ئیرادە و بەرژەوەندی خەڵکە. لەو ڕوانگەی حیزبی ئێمەوە، شێوازی تەقلیدی، کردەیی، ڕاستگۆ و خێرای جێبەجێکردنی دەنگ و بۆچوونی خەڵکە لە دیاریکردنی سیستەمی ئایندەی شۆڕشدا. شۆڕش دەرکەوتنێکی ڕاستەوخۆ و ڕوونی عەزم و ئیرادەی جەماوەری مەزنی خەڵکە بۆ دیاریکردنی حکومەت. ئەمە پراکتیکترین و لە هەمان کاتدا دیموکراسیترین ڕێگایە بۆ لابردنی کۆماری ئیسلامی و دامەزراندنی سیستەمی خوازراوی خەڵک و ڕێک هەمان هۆکارە بە میتۆدی خوازراوی حیزبی ئێمە لە دیاریکردنی سیستەمی ئایندەی شۆڕشدا . تا ئیرادەی خەڵک و بەشداری ڕاستەوخۆی خەڵک لە پڕۆسەی ڕووخاندنی کۆماری ئیسلامیدا فراوانتر و ڕێکخراوتر و هەمەلایەنەتر بێت، زیاتر دەتوانرێت ئەرکی ڕادیکاڵ و تەواو لەگۆڕێ سیستەمی هەبوو و دامەزراندنی کۆماری سۆسیالیستی دیاری بکرێت. و دیسانەوە، بەتەواوی بە هەمان هۆکار، ئۆپۆزیسیۆنی ڕاست، وەک ئۆپۆزیسیۆنی دووی خۆرداد، دژی شۆڕش وەستاوە. ئەم هێزانە لە ڕاستیدا نەک هەر لە پلانی ڕیفراندۆمدا، بەڵکو بە تەرزی نافەرمانی مەدەنی و ئاگادارکردنەوەی خەڵک لە توندوتیژی لە شێوەی کۆماری ئیسلامیدا دژی شۆڕش ڕاپەڕیون و تەواو سروشتییە و چاوەڕوانکراوە کە ئەمە ڕوویدات. ئەو خەڵکەی شۆڕشیان بە ئازادی و ڕزگاری کرد، ناکرێ بە پاشایەک، بە یەکپارچەیی خاک، بە ئاڵای سێ ڕەنگ، ئیسلامی سووری ڕەجەوی، یان سیستەمی ئایینی نەتەوەیی کە کەمێک لە دۆخی ئێستا باشتر بن، بنەبردرێنەوە ماڵەوە. سروشتییە ڕێگای گەیشتن بەو ئامانجە ئایدیاڵ و سیاسیانەی کە مرۆڤایەتی لەدەستیدایە، هێزی هۆشیار و ڕێکخراوەی خەڵک نییە، بەڵکو ڕووبەڕووبوونەوەی ئەم هێزەیە.

لە بەرانبەردا حزبی ئێمە هەمیشە جەخت و پشتی بە هێزی وشیار و ڕێکخراوی خەڵک بەستووە. پەسەندکراوەکانی ئەم دوایییەی دەفتەری سیاسی، بەیارنامەی مافی خەڵک بۆ دیاریکردنی سیستەمی ئایندە و جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان، پشتبەستن بە کەسانی ئاگا و ڕێکخراو وەک بنەمایەک بۆ دیاریکردنی سیستەمی حکومەتی داهاتوو لە ئێراندا دادەنێت.

ئەم بەڵگەنامانە ڕایدەگەیەنن کە نوێنەری شوراکان و جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان مەرجی پێشوەختەن بۆ زامنکردنی مافی خەڵک بۆ دیاریکردنی سیستەمی داهاتوو. لەم بەڵگەنامانەدا پرسی دیاریکردنی حکومەتمان لە ناوەڕۆکی حکومەت جیاکردۆتەوە. بێگومان لە دنیای واقیعدا، وەک لە سەرەوە ڕوون کراوەتەوە، ئەم دووانە بەتەواوی پەیوەندیان بەیەکەوە هەیە، بەڵام دیزاینە جیاجیاکەی ڕێگەمان پێدەدات باوەڕی خۆمان لەلایەک و بە دەنگ و بۆچوونی خەڵک لە دیاریکردنی حکومەت، لەلایەکی دیکەشەوە بە قبوڵکردنی جەماوەری خەڵک، ئامانج و ئایدیاڵە مرۆییەکانی حیزب و کۆماری سۆسیالیستی ڕادەگەیەنین. ئێمە بە قووڵی باوەڕمان وایە کە خەڵک کۆماری سۆسیالیستی لەو هەلومەرجەدا هەڵدەبژێرێت کە بڕگەکانی جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان بە شێوەیەکی یاسایی یان دیفاکتۆ لە کۆمەڵگادا جێبەجێ کرابێت. بۆیە بڕگەکانی جاڕنامە و پشتبەستنمان بە نوێنەرانی شوراکانی خەڵک تەنها تاکتیکێک کە بە پێی هەلومەرجی ڕۆژ هەڵنەبژێردرێت، بەڵکو بەشێکە لە ستراتیژ و پلانی بەردەوامی بانگەشەی هەڵبژاردنمان. بەهۆی ئامانج و سیاسەتەکانمانەوە، بەهۆی تەوەر و ناوەڕۆکی ئەو حکومەتەی کە پێشنیاری دەکەین، پەیوستمان بە ئازادی و دبەشداری هۆشیارانە و ئازادی کەسانی ڕێکخراو هەیە. و هەربۆیە پابەندبوونمان بە جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان و بە شوراکانەوە بەرنامە و پرەنسیپێکە. شورا و جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان خەڵک لە گۆڕەپانەکەدا دەهێڵنەوە و لە سەرەوە ڕێگا لە کودەتا و ئابڵوقە دەگرن و ڕێگری لە بە لوبنانکردنی کۆمەڵگا دەگرن.

بانگەوازی ئێمە بۆ حزبەکانی دیکەش لەسەر ئەو پرەنسیپ و چوارچێوە بنەڕەتییە دامەزراوە. هەر هێزێکی سیاسی بانگەشەی ڕێزگرتن لە بۆچوونی خەڵک بکات، دەبێت پێشوازی لە جاڕنامەی ئازادییە سیاسییەکان بکات. هەموو هێزێکی سیاسی ئۆپۆزسیۆن، بەبێ گوێدانە جۆری حکومەت و ڕژێمێک کە دەیەوێت، دەبێت پابەند بێت بە هەلومەرجی ئازادی خەباتی سیاسی. ئەگەر هەمووان بڵێن خەڵک دەبێ هەڵیبژێرن، ئەوا ڕوونە کە ئازادییە سیاسییەکان دەبێ هەمووان قبوڵیان بکەن. لەگەڵ بڵاوبوونەوەیجاڕنامەکەدا،حزبی ئێمە جارێکی دیکە خەڵکی خستە ناوەندی سیاسەتەوە.

ژانویەی ٢٠٠٣ – هەفتەنامەی ئینتەرناسیۆنال ١٤١